

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ - ΤΜΗΜΑ Α΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ

στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου) την 7η Μαρτίου 1996 και ώρα 11.30 μ.μ. με την εξής τετραμελή σύνθεση, σύμφωνα με τις υπ' αριθμ. 1/1995 και 28/1996 αποφάσεις της,:

Προεδρεύων: Μιχαήλ Φράγκος (εισηγητής), κωλυμένου του τακτικού μέλους, κ. Νικολάου Σακελλαρόπουλου
Μέλη: Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,
Λεωνίδας Νικολούζος,
Δημήτριος Τζουγανάτος
Γραμματέας: Αλεξάνδρα Μαρία Ταραμπίκου.

Θέμα της συνεδρίασεως η από 31.1.1996 αίτηση του Γεωργίου Καράβολου για λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά της Κοινοτικής Επιχείρησης Εμφιάλωσης Μεταλλικού Νερού "ΣΟΥΡΩΤΗ", σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.703/77, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν (α) ο αιτών Γεώργιος Καράβολος, έμπορος, μετά του πληρεξουσίου του δικηγόρου, κ. Δημητρίου Μ. Γεωργόπουλου και (β) η καθ' ής η αίτηση Κοινοτική Επιχείρηση Εμφιάλωσης Μεταλλικού Νερού «ΣΟΥΡΩΤΗ», εκπροσωπούμενη από τον Πρόεδρο του Διοικητικού της Συμβουλίου, κ. Γεώργιο Κ. Λάλα (σύμφωνα με την υπ' αριθ. 2/1995 απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου).

Στην αρχή της συζητήσεως έλαβε το λόγο η Γενική Εισηγήτρια, κ. Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε την έγγραφη εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού επί της υποθέσεως και πρότεινε την απόρριψη της ως άνω αίτησης. Στη συνέχεια το λόγο έλαβαν τόσο ο αιτών όσο και η καθ' ής η αίτηση, ανέπτυξαν τις απόψεις τους και έδωσαν τις πληροφορίες και τις διευκρινίσεις που ζήτησαν ο Προεδρεύων και τα μέλη της Επιτροπής που έλαβαν το λόγο και ο μεν πρώτος ζήτησε την αποδοχή της αιτήσεώς του η δε δεύτερη την απόρριψή της, αναφερόμενοι στα υπομνήματά τους που θα καταθέσουν. Εδόθη δε προθεσμία, μέχρι τις 18 Μαΐου 1996, στα ενδιαφερόμενα μέρη να προσκομίσουν υπομνήματα.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού - Τμήμα Α' συνήλθε σε διάσκεψη στις 17η Μαΐου 1996 και ώρα 10 π.μ. και στις 24 Σεπτεμβρίου 1996 και ώρα 11.30 π.μ., στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου), κατά την οποία, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλλου, την εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, τα ενδιαφερόμενα μέρη, κατά τη συζήτηση της υποθέσεως την 7η Μαρτίου 1996, καθώς επίσης και τα υπομνήματα τα οποία αυτά υπέβαλαν,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Με την από 31.1.96 αίτησή του και την περιεχομένη σ' αυτήν καταγγελία του, ο Γεώργιος Καράβολος ζητεί τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά της Κοινοτικής Επιχειρήσεως Εμφιαλώσεως Μεταλλικού Νερού «Σουρωτή» (εφεξής αναφερομένης ως «Κοινοτική Επιχείρηση»), ισχυριζόμενος ότι η έναντί του συμπεριφορά της καθ' ής συνιστά κατάχρηση σχέσεως οικονομικής εξαρτήσεως (άρθ. 2α του ν. 703/1977, όπως τροποποιηθείς ισχύει).

Από την έρευνα της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, από την ενώπιον της Επιτροπής συζήτηση της υποθέσεως, κατά την 7η Μαρτίου 1996, περί της οποίας τα σχετικά πρακτικά και από τα προσαχθέντα αποδεικτικά μέσα, προέκυψαν τα εξής:

Η «Κοινοτική Επιχείρηση», η οποία αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Π.Δ. 323/1989, από το έτος 1987, ασχολείται αποκλειστικά και μόνο με την εμφιάλωση και περαιτέρω εμπορία του επιτραπέζιου φυσικού μεταλλικού νερού «ΣΟΥΡΩΤΗ», που αναβλύζει και αντλείται στις ιαματικές πηγές της ομώνυμης κοινότητας του νομού Θεσσαλονίκης, κατόπιν παραχωρήσεως του σχετικού δικαιώματος από τον Ε.Ο.Τ.

Η εμφιάλωση και εμπορία του προϊόντος γίνεται σε συσκευασία φιαλών 0,25 και 0,75 λίτρου και μεταλλικών κυτίων 0,33 λίτρου, τα τελευταία δε έτη η «Κοινοτική Επιχείρηση» έχει σημειώσει σημαντική άνοδο και έχει επεκτείνει τις πωλήσεις της και στο εξωτερικό, επιτυχούσα, κατά το έτος 1995, παραγωγή 1,2 εκατ. κιβωτίων, των 24 τεμαχίων, κύκλο εργασιών 800 εκατ. δραχμών και καθαρά κέρδη 130 εκατ. δραχμών.

Ο Γεώργιος Καράβολος, ασκεί εμπορία των προϊόντων της ποτοποιίας του, καθώς και μεταλλικών νερών και άλλων εμφιαλωμένων ποτών. Αυτός, μετά από δοκιμαστική συνεργασία με την «Κοινοτική Επιχείρηση» κατέστη, από τις 12.9.1990, αποκλειστικός διανομέας των προϊόντων της στο νομό Αττικής.

Ο Γεώργιος Καράβολος προμηθευόταν το μεταλλικό νερό «Σουρωτή» απ' ευθείας από την Θεσσαλονίκη, αναλαμβάνοντας το κόστος μεταφοράς του στην Αττική. Ο συνολικός κύκλος

εργασιών του κατά τα έτη 1993, 1994 και 1995 ανήλθε στο ποσό των 100.117.130, 100.977.301 και 93.159.995 εκατ. δραχμών, αντιστοίχως, από τον οποίο τα ποσά των 35.816.650, 35.985.673 και 41.317.511 εκατ. δραχμών, ήτοι ποσοστό 35-44%, αντιστοίχως αφορούν το μεταλλικό νερό «Σουρωτή». Η ποσότητα αυτή που διακίνησε ο Γ. Καράβολος ήταν και είναι υπερβολικά μικρή και αντιστοιχεί σε ποσοστό 5 % περίπου της πανελλαδικής διακίνησης του προϊόντος, σε περαιτέρω δε πολύ μικρότερο ποσοστό σε σχέση με την συνολική αγορά στην Ελλάδα των διαφόρων μεταλλικών νερών, η οποία αποτελεί, κατ' αντικείμενο την σχετική αγορά. Ο Γεώργιος Καράβολος, μέσα στα άλλα σχετικά προϊόντα που διακινούσε, από τριετίας, περιλαμβάνεται και το μεταλλικό νερό «Ξυνό Νερό Φλώρινας», το οποίο προσφέρεται στις ίδιες με το «Σουρωτή» συσκευασίες και θεωρείται ομοειδές από τον καταναλωτή με το τελευταίο και τα άλλα σχετικά μεταλλικά νερά, εγχώρια ή αλλοδαπά.

Η «Κοινοτική Επιχείρηση», θεωρήσασα ότι δεν είναι ανεπτυγμένη επαρκώς η διακίνηση των προϊόντων της από τον αιτούντα στο Νομό Αττικής, που συγκεντρώνει το ήμισυ περίπου του πληθυσμού της χώρας, κατόπιν σχετικής έρευνας της αγοράς, απεφάσισε κατά μήνα Ιούνιο 1995 την δημιουργία υποκαταστήματός της στην Αθήνα και την μέσω αυτού χονδρική διακίνηση του προϊόντος της. Πράγματι, κατά μήνα Σεπτέμβριο του ίδιου έτους, προέβη στην ίδρυση του υποκαταστήματός της τούτου (στην οδό Μοναστηρίου 147, Ακαδημία Πλάτωνος) από το οποίο άρχισε έκτοτε να διακινεί το προϊόν της. Για την ως άνω αλλαγή του τρόπου διακίνησης του προϊόντος της ειδοποίησε έκτοτε τον αιτούντα και τον κάλεσε να διαπραγματευθούν εκ νέου τις σχέσεις τους.

Ο αιτών όμως, που παραδέχθηκε κατά τη συζήτηση, ότι τουλάχιστον από του μηνός Νοεμβρίου 1995, είχε ενημερωθεί για την άνω αλλαγή της εμπορικής πολιτικής της «Κοινοτικής Επιχειρήσεως» δεν δέχθηκε την αλλαγή της σχέσεως, αλλά επέμεινε να προμηθεύεται το μεταλλικό νερό από τις εγκαταστάσεις εκείνης στη Θεσσαλονίκη ή το υποκατάστημά της στην Αθήνα με τις τιμές που ίσχυαν προηγουμένως και όχι με τις νέες μεγαλύτερες τιμές που αυτή, με βάση τιμοκατάλογο, διέθετε τούτο από το ενταύθα υποκαταστήματα της στους πελάτες της στο Νόμο Αττικής. Έτσι στις 17, 18 και 25 Ιανουαρίου 1996 η καθ' ής αρνήθηκε να παραδώσει στον αιτούντα εμπορεύματα στην Θεσσαλονίκη στο φορτηγό αυτοκίνητο που εκείνος απέστειλε με βάση τις παλαιές τιμές.

Η καθ' ής δεν αρνήθηκε να πωλεί στον αιτούντα τα εμπορεύματά της από το ενταύθα υποκατάστημά της, με βάση τις τιμές του σχετικού τιμοκαταλόγου της, όπως προκύπτει και από τα επικαλούμενα και προσκομιζόμενα τιμολόγια της. Εξ άλλου δεν πιθανολογήθηκε ότι

η καθ' ής μεταχειρίζεται δυσμενώς εκείνον σε σχέση με τους άλλους πελάτες της ως προς τον τρόπο πληρωμής και την παροχή εκπτώσεως ανάλογης με τις αγοραζόμενες ποσότητες.

Σημειωτέον ότι η καθ' ής, κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους 1996 υπερδιπλασίασε τις πωλήσεις του προϊόντος της από το ενταύθα πρατήριο της σε σχέση με τις πωλήσεις που είχε πραγματοποιήσει ο αιτών κατά το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους.

Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 4 του νόμου 703/77, η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι αρμόδια να λάβει ασφαλιστικά μέτρα όταν πιθανολογείται (α) παράβαση των άρθρων 1, 2 και 2α του άνω νόμου και (β) συντρέχει άμεσα επικείμενος κίνδυνος βλάβης του αιτούντος, ο οποίος πρέπει να αποτραπεί.

Εξ άλλου, η παράβαση της απαγορεύσεως του άρθρου 2α, προϋποθέτει (i) σχέση οικονομικής εξαρτήσεως του εμπόρου από τον προμηθευτή και (ii) καταχρηστική εκμετάλλευση της τιοαύτης σχέσεως από τον δεύτερο.

Σχέση οικονομικής εξαρτήσεως υπάρχει όταν η εξαρτημένη επιχείρηση δεν διαθέτει, ισοδύναμες εναλλακτικές λύσεις, υπό την έννοια είτε ότι δεν προσφέρονται εναλλακτικές λύσεις, είτε ότι οι υπάρχουσες συνδέονται με σοβαρά ανταγωνιστικά μειονεκτήματα για την εξαρτημένη, όπως και όταν ο έμπορος έχει σε τέτοιο βαθμό προσαρμόσει την επιχείρηση του στις ανάγκες εμπορίας των προϊόντων του προμηθευτή, ώστε δεν θα μπορούσε να στραφεί, σε εναλλακτικές πηγές προμηθείας, χωρίς να υποστεί σοβαρές οικονομικές θυσίες.

Εξ άλλου απαιτείται να είναι και καταχρηστική η εκμετάλλευση της σχέσεως οικονομικής εξαρτήσεως, η οποία μπορεί να συνίσταται ιδίως στην επιβολή αυθαιρέτων όρων συναλλαγής, στην εφαρμογή διακριτικής μεταχειρίσεως ή στην αιφνίδια και αδικαιολόγητη διακοπή μακροχρόνιων εμπορικών σχέσεων.

Στην προκειμένη περίπτωση δεν πιθανολογήθηκε σχέση οικονομικής εξαρτήσεως μεταξύ του αιτούντος και της καθ' ής, εφόσον, όπως προαναφέρθηκε, ο πρώτος διαθέτει ισοδύναμη εναλλακτική λύση, δεδομένου ότι διακινεί παράλληλα το προϊόν «Ξυνό Νερό Φλώρινας», στην ανάπτυξη των πωλήσεων του οποίου μπορεί να στραφεί χωρίς να υποστεί σοβαρές οικονομικές θυσίες. Και είναι μεν αληθές ότι η εμπορία προϊόντων της καθ' ής απορροφούσε σημαντικό μέρος της δραστηριότητας του αιτούντος (35-44%), πλην όμως η επιχείρησή του δεν είναι προσαρμοσμένη μόνο για τις ανάγκες της εμπορίας των προϊόντων της καθ' ής, αλλά αυτή διαθέτει υποδομή η οποία απαιτείται και για την διακίνηση και εμπορία και των υπολοίπων προϊόντων της επιχειρήσεως του, δηλαδή ποτά αλκοολούχα και μη.

Εξ άλλου, όπως προαναφέρθηκε η καθ' ής δεν αρνήθηκε στον αιτούντα την πώληση των προϊόντων της από το ενταύθα πρατήριο της σε τιμές και όρους ανάλογους με αυτούς που ισχύουν για άλλους χονδρεμπόρους προϊόντων της στην περιοχή του Νομού Αττικής και έτσι δεν περιήλθε σε μειονεκτική θέση έναντι εκείνων.

Εξ άλλου δεν πιθανολογήθηκε ούτε η ύπαρξη καταχρηστικής εν προκειμένω συμπεριφοράς της καθ' ής σε σχέση με τις μεταξύ τους οικονομικές σχέσεις. Ειδικότερα, όπως προαναφέρθηκε, η καθ' ής πωλεί τα προϊόντα της στον αιτούντα από το ενταύθα υποκατάστημά της με τιμές και όρους ανάλογους με αυτούς που ισχύουν και για τους άλλους χονδρεμπόρους προϊόντων της στο Νομό Αττικής, χωρίς την εφαρμογή δηλαδή αυθαίρετων όρων ή διακριτικής μεταχειρίσεώς του.

Η καταγγελία από την καθ' ής της μεταξύ τους σχέσεως αποκλειστικής διανομής δεν είναι αιφνίδια και αδικαιολόγητη, αφού, όπως προαναφέρθηκε, έγινε κατόπιν προειδοποιήσεως και εντάσσεται στο πλαίσιο του εύλογου και δικαιολογημένου συμφέροντος της για την αλλαγή του συστήματος της διακίνησης των προϊόντων της, με την ίδρυση του υποκαταστήματός της στην Αθήνα, με σκοπό την βελτίωση της ανταγωνιστικής της θέσεως και την αύξηση των σε ιδιαίτερο χαμηλό επίπεδο (5%) συρρικνωμένων πωλήσεων της στην περιοχή, πράγμα που επιτεύχθηκε, χωρίς στην προκειμένη περίπτωση να παραβιάζεται η αρχή της αναλογικότητας της σταθμίσεως των εκατέρωθεν συμφερόντων.

Επομένως, λόγω προεχόντως της μη συνδρομής των προϋποθέσεων της επικαλούμενης από τον αιτούντα διατάξεως του άρθρου 2α του ν. 703/77, πρέπει να απορριφθεί, ως αβάσιμη, η κρινομένη αίτηση.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 31 Ιανουαρίου 1996 αίτηση του Γεωργίου Καραβόλου κατά της Κοινοτικής Επιχειρήσεως Εμφιαλώσεως Μεταλλικού Νερού «Σουρωτή».

Η απόφαση εκδόθηκε την 25 Σεπτεμβρίου 1996.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Προεδρεύων και Εισηγητής

Η Γραμματέας

Μιχαήλ Φράγκος

Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου